

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВКЛЮЧЕННЯ В СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАД - 2023 -

«Відновлення і модернізація закладів гостинності на принципах ZeroWaste&ClimateFriendly для зеленого розвитку громад України».

АКТУАЛЬНІСТЬ

Зміна клімату є проблемою, яка має прямий вплив на кожну громаду в Україні. Її негативні наслідки вже сьогодні відчувають мешканці країни через екстремальні погодні умови, які спричиняють серйозні збитки, загрозу здоров'ю та самопочуттю.

Одним з найважливіших завдань є протидія зміні клімату, для чого потрібен якісний управлінський підхід, що включає ефективне управління ризиками та використання сталих практик. При цьому кожна громада та країна повинні **прийняти** свою **відповідальність** та вкласти свій **внесок у зменшення впливу на зміну клімату** та адаптацію до цих змін.

ІНТЕРЕСИ КОЖНОГО

Під час наших робочих зустрічей з представниками громад з різних регіонів України, ми **визначили**, що для **досягнення** економічної, екологічної та соціальної **стійкості** необхідно **створити** **мапу інтересів** всіх зацікавлених сторін - бізнесу, влади та громади (населення). Розуміння та **гармонізація інтересів** всіх зацікавлених сторін є **необхідні** для успішного **розвитку громади** в цілому. Знайомство з історіями успіху та вивчення практичних порад також стало важливим етапом. **Ми віримо, це посприяє появі кліматичної політики на порядку денному кожної громади.** Залучення всіх зацікавлених сторін, пошук взаєморозуміння між ними сприятиме ефективному впровадженню стратегій розвитку громад які включатимуть **цілі зменшення впливу на зміну клімату, адаптації та досягненню безвідходності, а також збільшення кількості бізнесів, що впроваджують принципи Zero Waste та Climate friendly.**

Адаптація до зміни клімату включає розробку та впровадження заходів, спрямованих на зменшення ризиків і вразливості громад перед кліматичними змінами. Безвідходність включає в себе скорочення відходів, переробку та повторне використання матеріалів.

Гармонізація інтересів вимагає активної співпраці та взаєморозуміння між усіма сторонами. **Розуміння потреб та очікувань кожної зацікавленої сторони відкриє шлях до пошуку компромісних рішень**, які сприятимуть сталому розвитку, допоможе розробити стратегії та програми, які враховують всі аспекти сталого розвитку громади.

“ПРАЦЮЮТЬ НЕ ПРИНЦИПИ, А МЕХАНІЗМИ, НЕ ЗАКЛИКИ, А ІНТЕРЕСИ.” (А.С. КРУПНИК)

Важливо, щоб всі зацікавлені сторони взаємодіяли та співпрацювали, враховуючи свої інтереси і спільні цілі. Планування, обговорення та реалізація проектів повинні відбуватись відкритим і прозорим способом, де кожен може бути почутий.

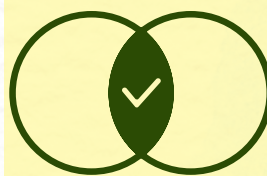
Разом ми можемо досягти значних успіхів у протидії зміні клімату та розвитку безвідходних практик. Спільна робота над створенням механізмів співпраці, обміну інформацією та ресурсами сприятиме забезпеченню сталого розвитку громад та України.

В РАМКАХ ПРОЄКТУ

І нашої спільної взаємодії, ми розглядали мапу інтересів між зацікавленими сторонами, що включає владу, бізнес та громаду, зокрема громадський сектор та наукову спільноту. В процесі аналізу нам вдалося виділити як конфліктні, так і спільні інтереси.

Інтереси, які можуть створювати **конфлікти** між **бізнесом, владою і громадою** в сфері туризму, включають **використання природних і культурних ресурсів, регулювання та сертифікацію туристичних послуг, розподіл фінансової підтримки, розвиток і використання інфраструктури та відсутність спільного бачення економічного розвитку** громади. Ці питання можуть створювати напругу і конфлікти, оскільки різні сторони можуть мати різні погляди та інтереси щодо їх вирішення.

Проте, у сфері туризму також існують **об'єднуючі інтереси**. Наприклад, **розбудова інфраструктури** може

сприяти **покращенню доступності туристичних місць** та залученню більшої кількості відвідувачів. **Підвищення іміджу** і маркетингові зусилля можуть сприяти привертанню більшої кількості туристів і розвитку громади як туристичного пункту. **Культурний обмін і співпраця** можуть сприяти збагаченню культурного досвіду та залученню нових туристів. **Збільшення зайнятості** і можливостей для місцевого населення є спільним інтересом, а також **економічний розвиток і збереження природи та біорізноманіття** для забезпечення сталого розвитку громади.

Цей перелік інтересів широкий і потребує подальшого дослідження, щоб знайти баланс між різними сторонами.

Широкий аналіз зацікавленостей кожної сторони, пошук компромісів та можливостей, спільних інтересів та гармонізація відносин є ключовими для досягнення сталого розвитку громади в цілому.

Враховуючи мету проєкту "Відновлення і модернізація закладів гостинності на принципах ZeroWaste&ClimateFriendly для зеленого розвитку громад України", ми фокусувалися на ознайомленні з принципами та механізмами ZeroWaste та ClimateFriendly, розробці узагальнених рекомендацій, які кожна зацікавлена громада могла б допрацювати та застосувати, зосереджуючись на пріоритетах свого регіону.

Отже, проаналізувавши ситуацію у сфері туризму та обмінявшись думками з представниками громад, ми надаємо рекомендації щодо точкових та системних змін сфери туризму, базуючись як на існуючих в Україні, так і на кращих європейських практиках.

Ці рекомендації розділені на три основних блоки: владу, бізнес і громаду (населення), і мають на меті забезпечити ефективне та взаємодіюче впровадження кліматичної політики та принципів безвідходності. Запропоновані рекомендації мають стратегічний характер і спрямовані на досягнення сталого розвитку туризму в Україні.

ОСНОВНІ ЦІЛІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ, ЩО РЕКОМЕНДОВАНО ДО ВКЛЮЧЕННЯ В СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАД

Влада

Зменшення біологічних відходів.

Створення моделей співробітництва між готелями, ресторанами та місцевими організаціями, такими як банки їжі та підприємства з переробки відходів.

- Популяризація свідомого споживання серед туристів та місцевого населення шляхом інформаційних кампаній, освітніх програм та підтримки ініціатив, спрямованих на зменшення харчових відходів.
- Налагодження збору та переробки біологічних відходів (харчові, садово-паркові).

Очищення міських стічних вод, їх повторне використання для технічних потреб, ефективний збір використання дощової води.

- Сприяння впровадженню ефективних систем очищення стічних вод на місцевому рівні.
- Сприяння впровадженню систем повторного використання очищених стічних вод для технічних цілей, таких як полив зелених насаджень, прибирання вулиць та інші комунальні потреби.
- Сприяння впровадженню систем збору дощової води на території туристичних місць. Це може включати створення інфраструктури для збору та зберігання дощової води, встановлення спеціальних систем для її використання у поливі та інших цілях.

Розвиток туристичних напрямків з фокусом на природні ресурси, культурну спадщину для надання унікальних та автентичних вражень клієнтам.

- розвиток та підтримка сильних сторін туристичних напрямків. Це може включати збереження та просування природних ресурсів, таких як природні пам'ятки, парки, пляжі, гірські масиви тощо. Також важливо зберігати та просувати культурну спадщину, історичні місця, мистецтво та ремесла, що допомагають створювати унікальні та автентичні враження для туристів.

Підтримка локальних виробників продукції, культурних і креативних індустрій що слідуєть принципам Zero Waste та Climate Friendly з точки зору технічної допомоги та фінансування, необхідного для досягнення цілей стратегії.

- Створення партнерських мереж та об'єднань бізнесами, культурними і креативними індустріями. Це стимулює обмін досвідом, спільне вирішення проблем і підтримку взаємного розвитку.
- Забезпечення фінансової підтримки бізнесам, культурним і креативним індустріям через надання грантів, субсидій, низькодохідних кредитів та інших фінансових інструментів.
- Надання технічної підтримки (консультування з питань бізнес-планування, маркетингу, підвищення якості послуг, використання інноваційних технологій та інші аспекти розвитку).
- Навчання та консультування щодо сучасних методів вирощування та обробки продуктів, підтримка місцевих ринків та продажу продукції місцевим гастрономічним закладам.
- Організація виставок, фестивалів, туристичних заходів, а також розробка маркетингових стратегій для залучення більшої кількості клієнтів.
- Запровадження практики проведення безвідходних подій для заходів, що повторюються і організуються за участю муніципалітетів.

Будівництво та ремонт закладів з впровадженням енерго-ефективних заходів, з метою зробити будівлі більш енерго- та ресурсо ефективними.

- Запровадити обов'язкові норми щодо будівництва та реконструкції що будуть включати енергоефективні та сталі заходи. Заохочувати та стимулювати бізнеси, які слідуєть правилам.

Стимулювання цифровізації транспортної інфраструктури для більш зручного планування пересування та подорожей.

- Розробка цифрових платформ (додатки, веб-сервіси, які надають інформацію про громадський транспорт, розклади руху, маршрути та інші корисні дані для мешканців і відвідувачів)
- Впровадження електронних квитків та безконтактних платежів (полегшує оплату проїзду, зменшує використання паперових квитків та сприяє швидкому, зручному доступу до транспорту).
- Використання розумних технологій та сенсорів для збору даних про транспортний потік, розташування транспорту та пасажирів для прогнозування затримки, покращення ефективності та безпеки пересування.
- Розвиток велосипедної та пішохідної інфраструктури для зменшення використання приватного автотранспорту, зниження кількості заторів та забруднення довкілля.

Запровадження узгоджених правил збору даних щодо статистики туризму для включення елементів економічної, соціальної та екологічної стійкості.

- Вивчення ефектів туризму на зайнятість, місцеві культурні традиції, соціальну кооперацію та інші аспекти, що впливають на якість життя місцевих жителів.
- Вивчення використання енергії та води, викидів парникових газів, відходів та інших аспектів, що стосуються екологічної сталості туристичних послуг.

Інклюзивність та доступність, у тому числі для осіб з обмеженими можливостями

- Фізична доступність: (будівництво пандусів, підйомників, широких дверей та інших засобів для полегшення пересування осіб з обмеженими можливостями.)
- Інформаційна доступність: про туристичні місця, послуги та розваги для осіб з обмеженими можливостями. Це може охоплювати розробку спеціальних веб-сайтів, пам'яток та брошур з доступною інформацією, організацію спеціальних туристичних маршрутів, екскурсій та подій, які пристосовані до потреб цієї аудиторії, а також навчання персоналу туристичної індустрії про особливості обслуговування цільової аудиторії.
- Культурна і соціальна включеність осіб з обмеженими можливостями у туристичних подіях та активностях.
- Сприяти партнерству з громадськими організаціями та представниками осіб з обмеженими можливостями, щоб враховувати їхні потреби та думки при розробці та впровадженні туристичних ініціатив. Регулярні консультації та зворотний зв'язок з цільовою аудиторією допоможуть покращити доступність та інклюзивність туристичного середовища.

Створення планів скорочення викидів парникових газів пасажирськими транспортними компаніями

Шляхом домовленості і взаємодії намагатись запровадити систему збору даних щодо туристичної активності, включаючи кількість туристів, їхні витрати, тривалість перебування та інші показники. Це допоможе отримати об'єктивну картину розвитку туризму та його впливу на економіку, соціальну сферу та довкілля.

Тільки рахуючи і порівнюючи показники можна достовірно знати, чи спрацьовує запроваджена політика, чи є динаміка, і як змінюється вплив. Це включає оцінку прибутків від туризму, витрат туристів на місцеві товари та послуги, а також створення робочих місць та підтримку місцевого бізнесу.

Побудова надійних локальних ланцюгів постачання продуктів та послуг, зменшення харчових відходів для гостинності.

- включати пропозицію страв, які виготовлені з місцевих та органічних продуктів, використання менше упаковки та одноразових посудин, а також пропаганду у своїх меню та рекламних матеріалах екологічно збалансованого харчування.
- сприяти розвитку надійних локальних ланцюгів постачання, сприяючи співпраці з місцевими виробниками та постачальниками. Це дозволяє зменшити відстань транспортування продуктів, підтримати місцеву економіку та зменшити викиди вуглецю. Бізнес може активно співпрацювати з місцевими фермерами, рибалками, виробниками сировини та іншими місцевими постачальниками, пріоритетно використовуючи їхні продукти у своїх послугах.
- ставити перед собою мету зменшення харчових відходів шляхом оптимізації процесів приготування та обслуговування їжі. Це може включати зменшення порцій, використання залишків продуктів у нових стравах, сприяння програмам переробки та утилізації харчових відходів. Бізнес також може впроваджувати освітні кампанії для своїх споживачів про важливість зменшення відходів та використання екологічних упаковок.

Скорочення одноразового пластику і одноразових речей в цілому (посуду, пакування, сувенірів, прикрас для проведення подій, якщо вони не підлягають переробці і/або компостуванню),

Бізнес, який активно працює над зменшенням свого впливу на клімат, має можливість покращити свій імідж та репутацію. Сталість та екологічна відповідальність стають важливими факторами для споживачів, і компанії, які демонструють свою згуртованість в цих питаннях, можуть залучити більше клієнтів та отримати підтримку співробітників та інвесторів.

Будівництво та ремонт закладів з впровадженням енергоефективних заходів, з метою зробити будівлі більш енерго- та ресурсо ефективними.

- інсталяція сонячних панелей для генерації власної електроенергії, використання енергозберігаючих освітлювальних систем, установка ізольованих вікон та дверей для збереження тепла тощо. Сприяти зменшенню споживання енергії та викидів парникових газів.
- Підтримка заходів муніципалітетами фінансово (співфінансування) та промоційно

Пройти екологічну сертифікацію.

Розробка кліматичних стратегій, що включають моделі кругової економіки для поступового зменшення впливу на навколишнє середовище.

Участь у програмах технічної та фінансової допомоги для залучення до екологічно чистих практик і схем.

Підтримка ініціатив зі зменшення відходів та проектів із вторинної переробки матеріалів

Використання, адвокація розбудова інфраструктури для роздільного збору та переробки відходів

Популяризація повторного використання товарів та уникання одноразового споживання (використання одноразового пластику є неприйнятним)

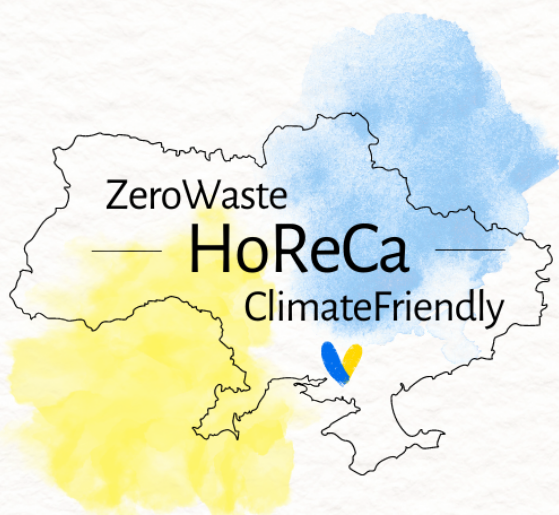

Слідування принципам **Zero Waste** : **redesign** (екологічний дизайн), **refuse** (відмова від непотрібної продукції і послуг), **reuse** (повторне використання речей), **recycle** (сортування відходів для подальшої їх переробки), **compost** (компостування біовідходів включаючи харчові і садові).

Спалювання відходів є неприйнятним поведженням з відходами.

Майбутнє розвитку громад та туризму в Україні залежить від здатності всіх зацікавлених сторін працювати разом, враховуючи рекомендації і знаходячи компроміси. Спільна взаємодія, включення і розуміння інтересів і потреб кожної сторони є важливим для створення стійкого та ефективного туристичного сектора, який принесе користь як бізнесу, так і громаді.

Ми сподіваємося, що ці рекомендації стануть основою для подальшої роботи і сприятимуть зеленому розвитку громад України.

РЕКОМЕНДАЦІЇ РОЗРОБЛЕНО В РАМКАХ ПРОЄКТУ

"Відновлення і модернізація закладів гостинності на принципах Zero Waste & Climate Friendly для зеленого розвитку громад України".

Проєкт реалізується ГО Екологічні новини (м. Херсон), ІГ Mariupol Zero Waste (м. Маріуполь), Društvo Ekologi brez meja (Словенія), за підтримки Zero Waste Alliance Ukraine та Europe Climate Foundation.

Машкова Ольга
e-mail: mashkovaolga28@gmail.com.
Пасенко Наталія
e-mail: n.pasenko@gmail.com
Гаєцька Наталія
e-mail: zhelnat@gmail.com